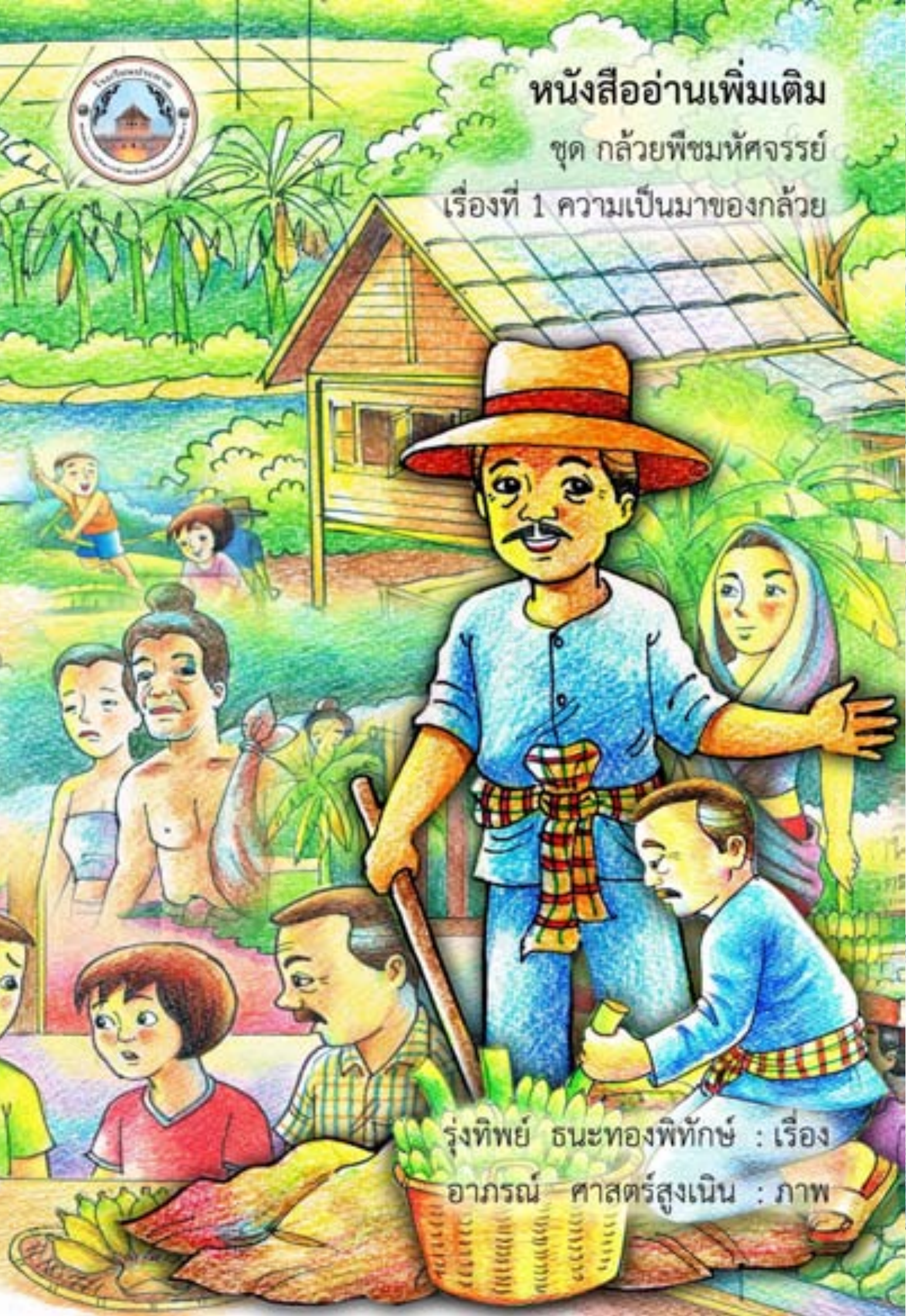




หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ชุด กล้วยพีชมหัศจรรย์

เรื่องที่ 1 ความเป็นมาของกล้วย



รุ่งทิพย์ ธนะทองพิทักษ์ : เรื่อง

อาภรณ์ ศาสตร์สูงเนิน : ภาพ



คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด กล้วยพีชมหัศจรรย์ เรื่อง ความเป็นมาของกล้วย
ผู้เขียนได้เขียนขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี (งานประดิษฐ์ใบตอง) เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมด้วย
ตนเอง รวมทั้งให้มีคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ต่อ
สถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน

เนื้อหาภายในเล่มนำเสนอเป็นความเรียง อ่านแล้วเข้าใจง่าย ชวนให้ติดตาม เหมาะ
สำหรับผู้เรียนหรือผู้ที่สนใจ ต้องการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

ผู้เขียนขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูโรงเรียนประทายได้กรุณาตรวจสอบ
และให้คำแนะนำ เพื่อปรับปรุงหนังสือเล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ คงจะเป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยง การเรียนรู้สู่คุณธรรม
จริยธรรม และเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อผู้เรียน ได้เป็นอย่างดี

รุ่งทิพย์ ธนะทองพิทักษ์

ลุงประसानเป็นเกษตรกรตำบลอยู่ในหมู่บ้านซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ โดยมี
ป่าเขียวจิตเป็นภรรยาคู่ใจ และทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ทั้งลุงและป้าเป็นคนมีอัธยาศัยดี
จิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นที่เคารพและศรัทธาของคนในหมู่บ้านเพราะลุงและป้า
ชอบแบ่งปันผลไม้ในสวนให้กับเพื่อนบ้านเป็นประจำ

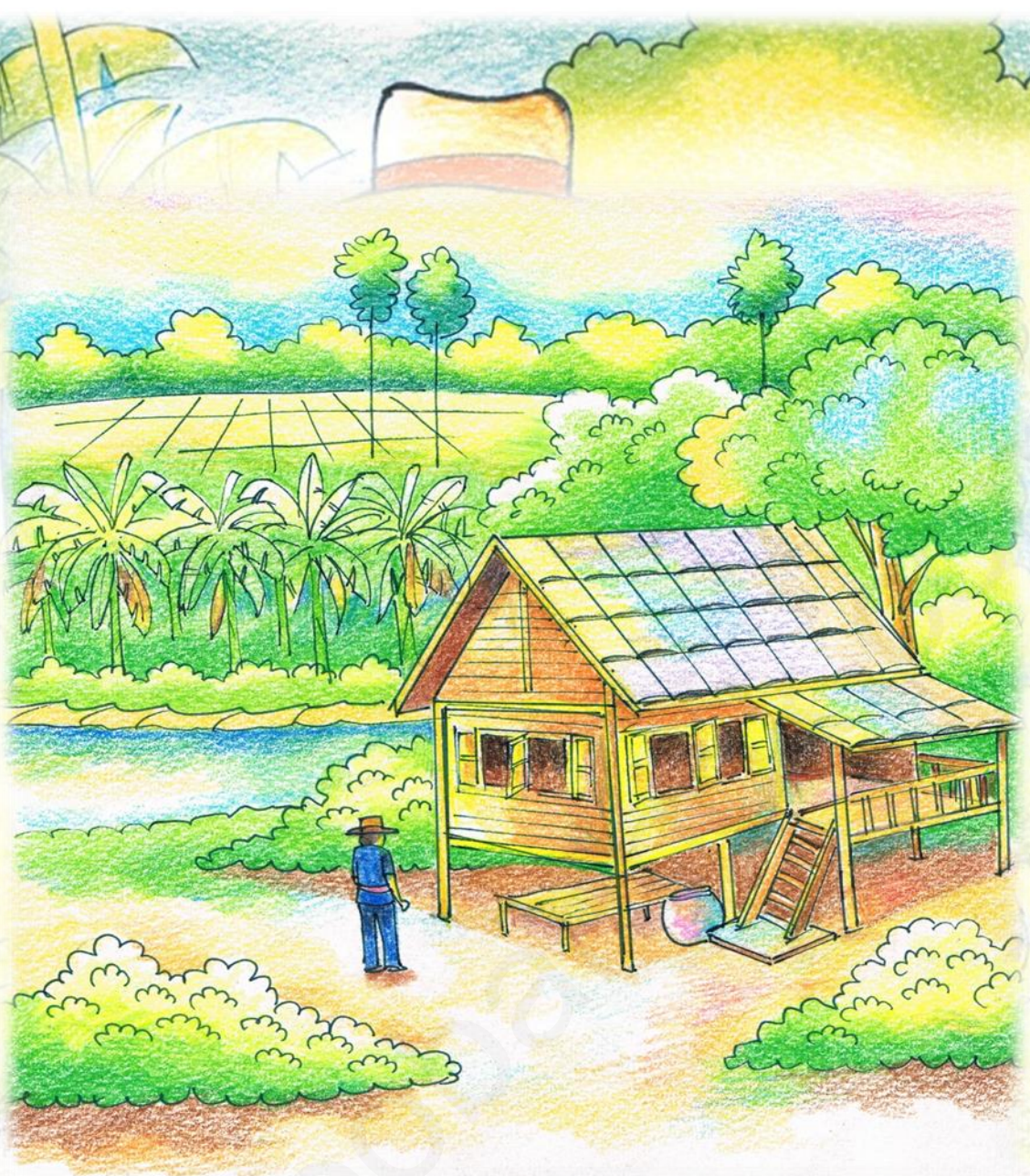
นอกจากลุงประसानจะมีอัธยาศัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แล้ว ลุงยังได้ใช้ความรู้ในด้าน
การเกษตรให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านในการทำเกษตรด้วยความมุ่งมั่นและเสียสละ
เพื่อให้ทุกคนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถสร้างรายได้จากผลผลิตการเกษตร
ซึ่งลุงประसानได้ทำการเกษตรเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชน เช่น การใช้ปุ๋ยหมักในนาข้าวแทน
การใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อไม่ให้สภาพดินเสื่อม สามารถทำการเพาะปลูกได้ผลดี และยังปลูกพืช
สวนเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น กลั้ว มะม่วง มะนาว เป็นต้น โดยเฉพาะลุงประसानมีความ
เชี่ยวชาญในด้านการปลูกกลั้ว สวนกลั้วของลุงประसान ให้ผลผลิตดี มีกลั้ว
หลากหลายชนิด





ต่อมกับดิ่งเป็นหลานของลุงประธานและป้าเจียมจิต ต่อมเป็นพี่ชายคนโต กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดิ่งน้องสาวกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสองเป็นเด็กดีตั้งใจเรียนหนังสือ โดยต่อเรียนอยู่ที่โรงเรียนประจำตำบล ส่วนดิ่งเรียนอยู่ที่โรงเรียนในหมู่บ้าน หลังจากโรงเรียนเลิกกลับถึงบ้านก็จะทำการบ้าน และช่วยทำงานบ้านด้วยความตั้งใจ ทำให้ลุงและป้ารักหลานทั้งสองมาก

ต้องสนใจเรื่องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาตั้งแต่ยังเล็กๆ และจะใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ หากความรู้เกี่ยวกับการเกษตรกับลุงประธานอยู่เป็นประจำและตั้งเป้าหมายว่าจะเรียนต่อทางด้านการเกษตรและจะยึดอาชีพเกษตรตำบลเหมือนลุงประธาน



บ้านของลุงประธานมีบริเวณพื้นที่ประมาณ 10 ไร่ โดยได้แบ่งพื้นที่เป็นส่วนๆ ดังนี้ พื้นที่ใช้ปลูกข้าว 5 ไร่ พื้นที่ขุดบ่อเลี้ยงปลา จำนวน 1 ไร่ พื้นที่ปลูกบ้านและพืชพันธุ์ไม้ต่างๆ จำนวน 4 ไร่ พืชพันธุ์ไม้ที่ปลูกคือ พืชผักสวนครัว ไม้ดอก ไม้ผล ทำให้บริเวณบ้านร่มรื่น อากาศเย็นสบาย ที่สำคัญในสวนหลังบ้านปลูกกล้วยหลายชนิด เช่น กล้วยน้ำว้า กล้วยหอม กล้วยไข่ และกล้วยตานี ปลูกไว้เพื่อใช้บริโภคและจำหน่ายในตลาดชุมชน ทำให้ลุงประธานมีรายได้ใช้จ่ายในครอบครัว



ทุกวันหลังกลับจากทำงานแล้ว ลุงประธานจะดูแลต้นไม้ที่ปลูกไว้ และดูแลสวนกล้วยของลุงเป็นประจำ เพื่อตัดใบกล้วยที่แห้งพร้อมกับตัดกล้วยเครือที่แก่จัดมาไว้รับประทาน ถ้ามีจำนวนมาก ลุงก็จะแจกให้กับเพื่อนบ้านใกล้เคียงไปรับประทาน ที่เหลือก็จะนำไปจำหน่ายที่ตลาด ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากหมู่บ้าน ทำให้ครอบครัวของลุงลุงป้ามีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายกล้วย นอกจากลุงประธานจะดูแลพืชสวนแล้ว ลุงยังดูแลปลาที่เลี้ยงไว้ในบ่อ โดยให้อาหารปลาเพื่อให้โตเร็วจะได้นำไปจำหน่ายเช่นเดียวกับพืชสวน





ในวันนี้ก็เช่นกัน ลุงประธานและป้าเจียมจิตเข้าไปดูเลสวนกล้วยตั้งแต่เช้า
เนื่องจากเป็นวันหยุด ต่อมและดิ่งตามไปที่หลังเพราะต้องซักเสื้อผ้าและทำหน้าที่
รับผิดชอบให้เสร็จ ต่อมและดิ่งวิ่งเล่นกันอย่างสนุกสนานเข้าไปในสวนกล้วยของคุณ
ลุงและคุณป้า ซึ่งระยะทาง ทั้งสองข้างทางเต็มไปด้วยต้นกล้วยที่เขียวขจี ต้นใหญ่ ใบ
หนา แผ่กิ่งก้านชิดกันจนทำให้แสงแดดจากดวงผ่านทะลุไม่ได้



ทันใดนั้น ก็มีฝูงนกบินออกจากต้นกล้วยซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับ ต่อมและดิ่งวิ่งไปถึง
และหยุดพักเหนื่อย ทำให้เด็กทั้งสองตกใจมาก มองหน้ากันด้วยความสงสัย ?

“เสียงอะไรคะพี่ต่อม” ดิ่งถามพร้อมกับทำหน้าตื่นตกใจ

“พี่ก็ไม่รู้เหมือนกัน ได้ยินแต่เสียงกล้วย ๆ กับเสียงนก ไม่แน่ใจว่าจะเป็นนก
หรือเปล่า” ต่อมตอบและมองหาที่มาของเสียงนั้นทันที





วันนี้ต้งกับต้อม สองพี่น้องจะไปบ้านป้าและลุง เพื่อไปศึกษาเรื่องประวัติของกล้วยจากคุณลุงประสาน ซึ่งเป็นเกษตรตำบลและมีความรู้เรื่องการปลูกพืชทุกชนิด ในสมัยเด็กๆ หนูนาและต้อมมักจะไปวิ่งเล่นในสวน ฟังเสียงนกเสียงกาอย่างมีความสุขอยู่เป็นประจำ

“เสียงอะไรคะ” ดั่งถามพี่ชาย

“อ้อ! พี่รู้แล้ว...เสียงนก โนนไนกกำลังบินอยู่นั้นหลายตัว” ต้อมกล่าวพร้อมกับชี้ให้ต้งดูนกที่กำลังบินออกจากต้นกล้วย

“ต้นกล้วยเป็นรังของนกหรือคะพี่ต้อม” ดั่งถามพี่ชาย

“น่าจะใช่ แต่ทำไม? นกมีหลายตัวจ้ะเลย” ต้อมสงสัยและครุ่นคิดวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้

เอ.....นกมาทำอะไรกันนะ.....ต้อมคิดวิเคราะห์หาที่มาของนกอาศัยอยู่ในต้นกล้วย

เด็กทั้งสองวิ่งไปหาคุณลุงและคุณป้า พร้อมกับเล่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น
ให้ฟัง ลุงประธานหัวเราะ พร้อมกับเอามือลูบหัวต้อมและตัง แล้วพูดว่า
“ไม่ใช่รังนกหรือกหลาน สงสัยจะมีกล้วยสุกบริเวณนั้น นกทั้งหลายจึงพากัน
บินมากิน”

จากนั้น...ลุงจึงพาต้อมกับตังเดินไปดูบริเวณที่เกิดเหตุและก็เป็นอย่างที่
ลุงพูดจริง ๆ มีกล้วยกำลังสุกอยู่สองเครือ มีร่องรอยของนกจิกกินกล้วยสุก
จำนวนหลายลูก





วันหยุดเสาร์และอาทิตย์ไม่ได้ไปโรงเรียน ต้อมและดิงและเพื่อนๆ ชอบเข้าไป
เล่นในสวนกล้วย หลังจากทำการบ้านและทำงานเสร็จแล้ว

เพราะสมัยตอนเรียนอยู่ชั้นประถม ลูกประดานจะทำม้ก้านกล้วยและทำปิ่น
ก้านกล้วยให้ต้อมเล่นบ่อย ๆ ส่วนดิงก็นำใบตองที่ลูกตัดทิ้งมาเล่นขายของเป็นที่
สนุกสนานและเพลิดเพลิน ดิง...ชอบห่อขนมด้วยใบตองโดยเฉพาะห่อขนม ทรงเตี้ย
ทรงสูง ห่อขนมเทียน หรือเย็บใบตองเป็นกระทงมุมเดียว สองมุม กระทง สี่มุม



ทุกวันหลังจากโรงเรียนเลิก ต้อมกับตឹងจะเดินกลับบ้านพร้อมกับหยอกล้อ
คุยกัน อย่างสนุกสนาน แต่วันนี้ต้อมไม่ค่อยพูดและมีสีหน้าเป็นกังวล ตឹងสังเกตเห็น
พี่ชายไม่ค่อยพูด จึงถามว่า

“พี่ต้อมเป็นอะไรคะ”

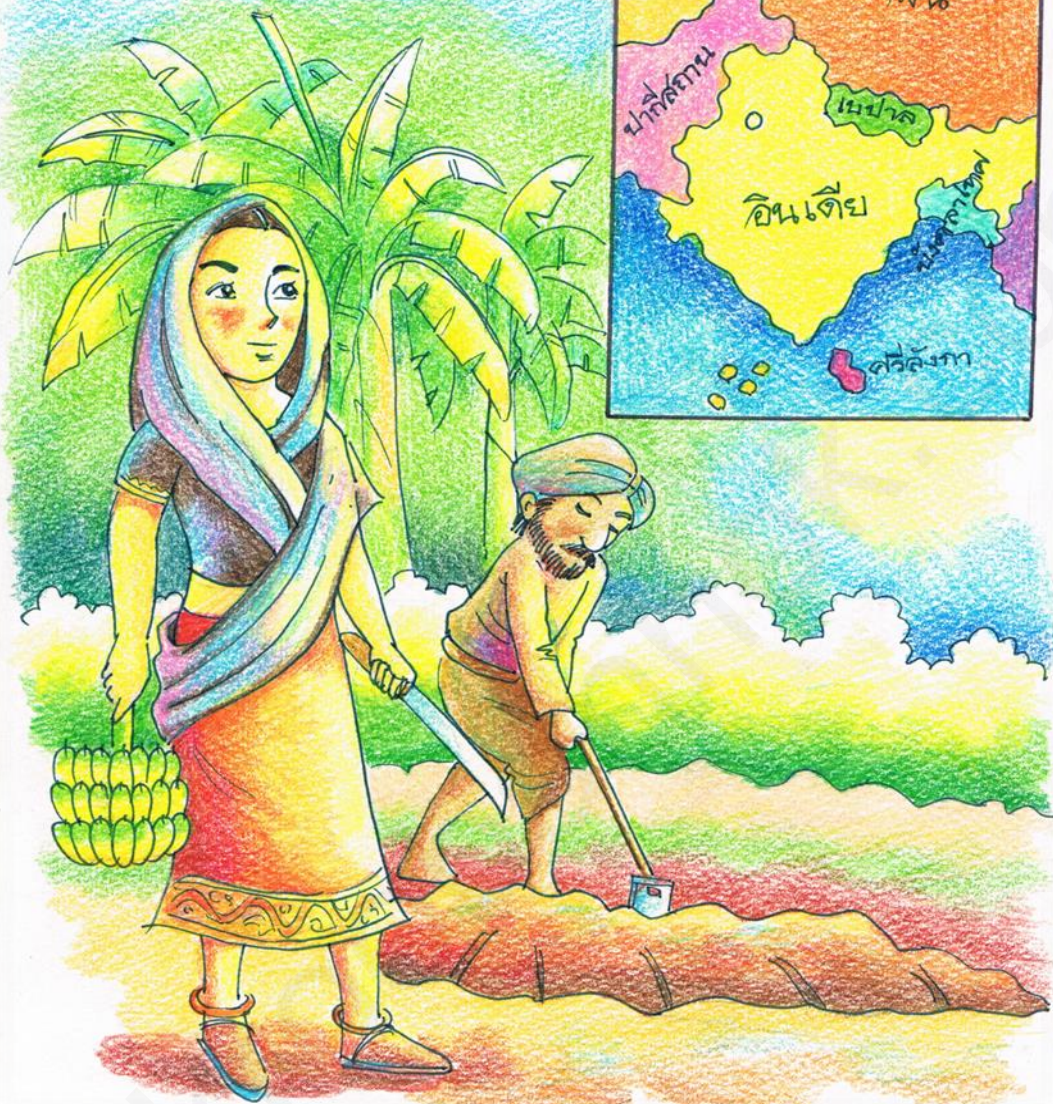
ต้อมตอบว่า “เปล่าพี่ไม่ได้เป็นอะไรหรอก”

ตึงสังเกตเห็นว่าต้อมไม่ค่อยพูดไม่ค่อยเล่นเหมือนทุกวันจึงถามต้อมว่า

“ต้อมเป็นอะไรหรือ ? หลานทำไมซึม ๆ”

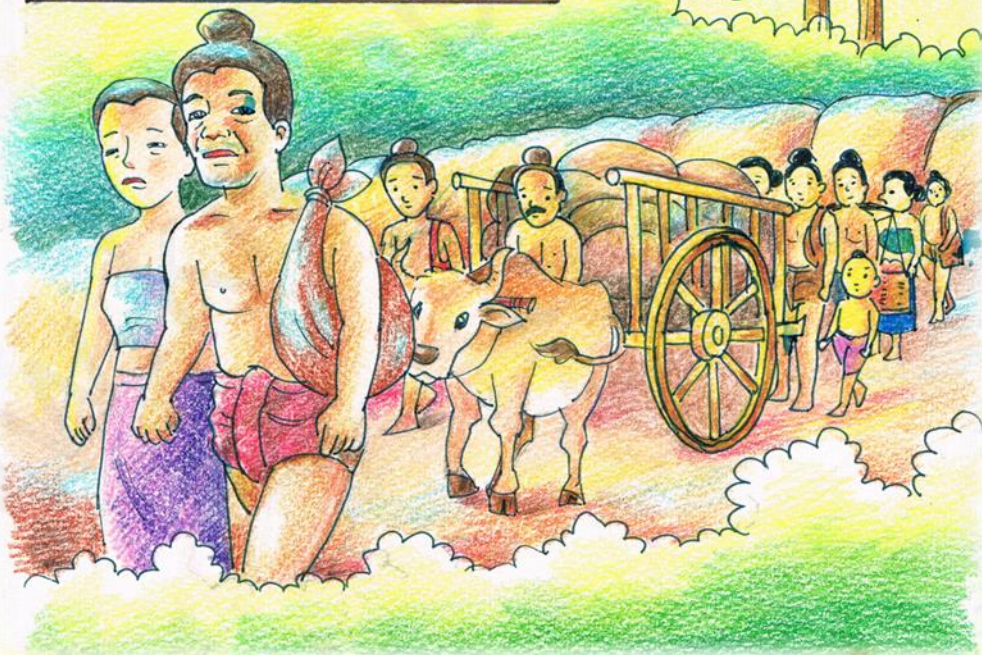
“วันนี้ครูให้ทำรายงานเรื่องประวัติความเป็นมาของกล้วยครับผมไม่รู้จะหา
ข้อมูลได้จากไหน ทำให้ผมมีความกังวล กล้วยจะทำไมไม่เสร็จครับ” ต้อมตอบคุณตึง





ลุงหัวเราะแล้วบอกว่า “อย่ากังวลเลยนะหลาน เด็กๆ จะเล่าให้ฟังนะ”
“จริงหรือครับคุณลุง” ต้อมถามพร้อมกับแสดงสีหน้าดีใจหายเป็นกังวล
ฟังนะลุง จะเล่าให้ฟัง “กล้วยเป็นพืชที่ชอบอากาศร้อนชื้น ถิ่นแรกของกล้วยจึงอยู่
ทางเอเชียตอนใต้ เป็นกล้วยพื้นเมือง ชนิดมีเมล็ดและไม่มีเมล็ด จากนั้นมีการ
ย้ายถิ่นฐาน การทำมาหากินในการอพยพแต่ละครั้งจะนำผลกล้วยติดตัวไปด้วย ไม่ได้
นำเอาหน่อกล้วยไปปลูกยังสถานที่ต่าง ๆ นอกจากนั้น ยังพบในสารานุกรมจีนเขียน
ไว้ว่า มีกล้วย 12 ชนิด ที่ปลูกอยู่ในประเทศจีน”

“โอ้โฮ! คุณลุงเก่งจังเลยนะครับ” ต้อมกล่าว
“ไม่เก่งได้อะไรล่ะก็ลุงเขาเป็นเกษตรตำบล” ตึงกล่าวเพิ่มเติม
“ลุงจะเล่าต่อละนะ สำหรับประวัติกล้วยในประเทศไทย เข้าใจว่าประเทศไทย
เป็นแหล่งกำเนิดของกล้วยป่า ต่อมาได้มีการนำกล้วยตานีและกล้วยชนิดอื่นเข้ามา
ในช่วงที่มีการอพยพของคนไทย ตลอดจนการย้ายถิ่นมาตั้งถิ่นฐานที่จังหวัดสุโขทัย”





ปี พ.ศ. 2484 เป็นต้นมา ได้มีการรวบรวมพันธุ์กล้วยไว้แต่อาจจะได้ไม่ครบทุกพันธุ์ อาจจะสูญหายไป แต่ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้รวบรวมพันธุ์กล้วยไว้ที่ สถานีวิจัยปากช่อง ตั้งอยู่ที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) และเป็นอำเภอแรกที่จะผ่านไปสู่อำเภอต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรืออำเภอปากช่องเป็นประตูของภาคอีสานที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก มีผลไม้มากมายหลายชนิด เพราะดินดี น้ำชุ่ม ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ อากาศดี เย็นสบาย



ปัจจุบันการปลูกกล้วยในประเทศไทย นอกจากจะปลูกเพื่อรับประทานในประเทศแล้ว ยังปลูกกล้วยหอมทองไปขายยังต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น สหกรณ์และยุโรป แต่มีปริมาณการส่งออกลดลงทุกปี เพราะคุณภาพของกล้วยหอมทองไม่เหมาะในการส่งออกต่างประเทศ เนื่องจากผลสุกง่าย เปลือกบาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงได้ทำการศึกษาสายพันธุ์กล้วยที่ตลาดต้องการและส่งไปขายต่างประเทศ พบว่าประเทศไทยสามารถปลูกกล้วยหอมคาเวนดิชได้ดี และส่งไปขายต่างประเทศได้



คุณลุงอธิบายได้เข้าใจมากเลยครับ “นับว่ากล้วยเป็นพืชเก่าแก่มาชนิดหนึ่งที่คนรู้จัก และนำไปใช้ประโยชน์มานานนับพันปีแล้ว ซึ่งนับวันจะเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น เมื่อมีการ นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาช่วยให้เหมาะสมกับความก้าวหน้าของโลกปัจจุบันและอนาคต”

“คุณลุงได้ความรู้เหล่านี้มาจากไหนครับ คุณลุงเก่งจังเลยครับ”

ต่อมพุดชมเชยลุง

“ลุงอ่านจากหนังสือต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาใช้ในชีวิต-ประจำวัน” ลุงตอบ

“ผมจะนำข้อมูลเหล่านี้ไปเขียนรายงานส่งคุณครู ขอบคุณมากครับคุณลุง”

ต่อมกล่าวพร้อมยกมือไหว้

“มีหนังสือดีๆ มากมายอยู่ในตู้หนังสือ ถ้าต่อมอยากรู้เรื่องอะไรก็ไปอ่านได้นะ” คุณลุงบอกต่อม

“ครับผม ขอบคุณครับคุณลุง”





บรรณานุกรม

เกสร สุนทรเสรี. **กล้วยพืชสารพันประโยชน์**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

คณะกรรมการเฉพาะกิจ ฐานเกษตรกรรม. **กล้วย**. กรุงเทพมหานคร : ฐานเกษตรกรรม, 2530.

ทวีเกียรติ ยิ้มสวัสดิ์. **กล้วย**. กรุงเทพมหานคร : บুদ্ধิสต์, 2540.

บุเรศ บำรุงการ, หลวง. **การทำไร่กล้วย**. กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา, 2516.

เบญจมาศ ศิลาชัย, ศาสตราจารย์. **กล้วย**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทประชาชน จำกัด, 2538.

พรจันทร์ จันทรวิมล. **การเขียนและการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด, 2534.

พฤษภา ณ อุษรยา. **สวนกล้วยน้ำว้า**. กรุงเทพมหานคร : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด, 2542.

พิษณุ เพชรพัชรกุลและคณะ. **เศรษฐกิจพอเพียงสมบูรณ์แบบ ป.6**. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2550.

เมตไตรย ศรีทอง. **กล้วยเพื่อนผู้ให้**. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด, 2546.

ฤทัย จงสฤษดิ์. **กล้วยน้ำว้าหน้าเหลือง**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, 2549.

วินัย คำสุวรรณ. **พืชมีประโยชน์**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2532.

สมศักดิ์ วรรณศิริ. **สวนกล้วย**. กรุงเทพมหานคร : สามัคคีสาส์น, 2535.

ส่งเสริมการเกษตร, กรม. **การปลูกกล้วย**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ม.ป.ป.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ.

กล้วยเพื่อนสนิทของคนไทย. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ม.ป.ป.

อุดร ส่งพุ่ม. **กล้วยหอม**. กรุงเทพมหานคร : โครงการหนังสือเกษตรชุมชน, ม.ป.ป.

ประวัติผู้เขียน



ชื่อ – สกุล นางรุ่งทิพย์ ธนะทองพิทักษ์ คหกรรมศาสตรบัณฑิต (คส.บ.)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2537 สำเร็จการศึกษาคหกรรมศาสตรบัณฑิต (คส.บ.) วิชาเอกโภชนาการชุมชน

พ.ศ. 2554 - ปัจจุบัน กำลังศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการ-

บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น

ประวัติการรับราชการ

2 มิถุนายน 2529 ตำแหน่ง ครู 2 ระดับ 2 โรงเรียนประทาย จังหวัดนครราชสีมา

3 สิงหาคม 2552 - ปัจจุบัน ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประทาย

รางวัล และความภาคภูมิใจ

1. เกียรติบัตรครูผู้ฝึกสอนนักเรียนได้รับรางวัลเหรียญทองการแข่งขันการร้อยมาลัยระดับ ม. ต้น

งานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 17 ประจำปี 2552

2. รางวัลครูดีเด่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เนื่องในงานวันครูแห่งชาติ
ประจำปี 2552 จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

3. เกียรติบัตรครูผู้ฝึกสอนนักเรียนได้รับรางวัลเหรียญเงินการแข่งขันการประดิษฐ์พานบายศรี 3
ชั้น ประจำปี 2553 จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

4. เหรียญเชิดชูเกียรติ หนึ่งแสนครูดี ประจำปี 2554 จากคุรุสภา

5. รางวัลครูดีเด่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เนื่องในงานวันครูแห่งชาติ
ประจำปี 2554 จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

6. เกียรติบัตรครูผู้ฝึกสอนนักเรียนได้รับรางวัลเหรียญทองการแข่งขันการจัดสวนถาดแบบแห้ง
งานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 20 ประจำปี 2555